

Sygn. akt III AUa 36/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska
Sędziowie:	SSO del. Dariusz Płaczek SSA Bożena Lichota
Protokolant:	sekr.sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 czerwca 2014 r. sygn. akt VII U 1793/13

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 36/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił odwołanie M. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 14 marca 2013 r. przyznającej wnioskodawczyni w miejsce renty z tytułu niezdolności do pracy emeryturę od osiągnięcia wieku emerytalnego i obliczającej jej wysokość w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni M. W.. ur. (...), posiada łączny staż pracy w wymiarze 17 lat, 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 1 roku, 10 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych. Jej kapitał początkowy został ustalony przez organ rentowy decyzją z dnia 5 lipca 2008 r., a do wyliczenia podstawy jego wymiaru przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej przez wnioskodawczynię w wysokości 108,47%. Ostateczna wysokość kapitału wyniosła 114.187,15 zł. W trakcie nin. postępowania decyzją z 4 kwietnia 2013 r. organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 21 marca 2013 r., przyznał wnioskodawczyni od dnia

28 lutego 2013 r. emeryturę, która została obliczona tzw. systemem mieszanym na podstawie art. 183 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748). Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. od 1974 r. do 1997 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 81,65%. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 17 lat, 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 10 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury po waloryzacji wyniosła 1.395,87 zł. W związku z tym organ rentowy podjął wypłatę emerytury ustalonej zaskarżoną decyzją (zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) jako korzystniejszej. Powyższa decyzja z dnia 4 kwietnia 2013 r. nie została przez wnioskodawczynię zaskarżona.

Takie ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy poczynił na podstawie zalegających w aktach emerytalnych wnioskodawczyni dokumentów, których wiarygodność i moc dowodowa nie była kwestionowana.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy przytoczy treść art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W myśl art. 25 ust. 1 tej ustawy, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z waloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.). Natomiast zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 stycznia 1953 r. do dnia 31 marca 1953 r. wynosi co najmniej 60 lat i 1 miesiąc (ust. 1a pkt 2). Sąd Okręgowy powołał się też na § 31 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), który przewiduje, że przy obliczaniu okresu składkowego i nieskładkowego dodaje się, osobno dla każdego z tych okresów, poszczególne lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia są podane dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1981 r. – 25 dni roboczych. W ocenie Sądu Okręgowego, organ rentowy obliczył wysokość przyznanej wnioskodawczyni emerytury prawidłowo i w zgodzie z powyżej przytoczonymi przepisami. Sąd pierwszej instancji zauważył także, że w trakcie postępowania organ rentowy ustosunkowując się do żądań i zarzutów wnioskodawczyni obliczył jej emeryturę w oparciu o art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. według tak zwanego „systemu mieszanego”, ale tak wyliczona emerytura jest niekorzystna, albowiem jest niższa niż emerytura wyliczona zaskarżoną decyzją.

W konsekwencji Sąd Okręgowy na podstawie wskazanych wyżej przepisów prawa materialnego i działając na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołał oddalił.

Apelację od wyroku wywiodła wnioskodawczyni M. W.. Zaskarżając go w całości zarzuciła, że nie zgadza się z wyliczoną kwotą przysługującego jej świadczenia emerytalnego, albowiem wyliczenie to oparto na błędnych danych. W szczególności błędnie ustalono jej lata pracy przyjmując, że jeden rok to 12 miesięcy po 30 dni. W ten sposób rok obliczony przez organ rentowy ma 360 dni zamiast 365 dni. W konsekwencji przy przepracowanych 7214 dniach organ rentowy przyjął tylko 17 lat, 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 10 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych. Ponadto niekorzystane dla niej jest zastosowanie przeliczenia w oparciu o art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz.

748) zamiast art. 15 tej ustawy. Apelująca podniosła też, że przysługuje jej wyrównanie świadczenia za okres, kiedy pobierała zaniżoną rentę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne oraz wywody prawne Sądu pierwszej instancji co do sposobu i prawidłowości obliczenia emerytury wnioskodawczynie, które w całości przytoczył i nie widzi potrzeb ich powtórzenia. Godzi się jedynie podkreślić, że zaskarżoną decyzją z 14 marca 2013 r. emerytura została wnioskodawczynie przyznana z urzędu po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 24a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748). Zaś z uwagi na fakt, że wnioskodawczynie jest urodzona po dniu 31 grudnia 1948 r. (tj. w dniu 28 stycznia 1953 r.) wysokość emerytury została obliczona w oparciu o art. 26 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten przewiduje, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Zaś wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2), a średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Zatem podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne i kapitał początkowy z uwzględnieniem waloryzacji składek oraz kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłacona emerytura. W przypadku wnioskodawczynie, przyznana jej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę i wynosi (na dzień wydania zaskarżonej decyzji) - 1.404,76 zł (po waloryzacji). Wyliczenie to jest prawidłowe i zgodne z powyższymi przepisami.

Natomiast odnosząc się do zarzutów i twierdzeń wnioskodawczynie w zakresie ilości okresów składkowych i nieskładkowych uwzględnionych do jej stażu ubezpieczeniowego należy podkreślić, że przedmiotem kognicji sądu ubezpieczeń społecznych wywołanym odwołaniem od decyzji organu rentowego jest kontrola zgodności z prawem, w aspekcie formalnym i materialnym, tej konkretnej zaskarżonej decyzji. Oznacza to, że zakres rozpoznania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych musi dotyczyć przedmiotu rozstrzygnięcia decyzji organu rentowego. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNP 2002 nr 5, poz. 121 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000 nr 15, poz. 601). Skoro zaś w niniejszej sprawie przedmiotem tym jest zawarta w decyzji ZUS z dnia 14 marca 2013 r. kwestia przyznania wnioskodawczynie emerytury oraz obliczenia jej wysokości – to nie mogła być przedmiotem niniejszego postępowania kwestia uznanych jej okresów składkowych i nieskładkowych. To bowiem zostało rozstrzygnięte w decyzji z dnia 5 maja 2008 r. ustalającej dla wnioskodawczynie kapitał początkowy, a następnie w decyzji z dnia 14 marca 2013 r., którą ustalono ostateczną wysokość kapitału początkowego uwzględniając zmiany wprowadzone ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 187, poz. 1112). Natomiast w zaskarżonej decyzji organ emerytalny nawet nie odniósł się do żądania ponownego ustalenia ilości okresów składkowych i nieskładkowych, bowiem w ogóle tej kwestii nie rozstrzygał, a tym samym niemożliwe było jej merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Okręgowy. Tym bardziej, że decyzje ustalające wartość kapitału początkowego nie zostały przez wnioskodawczynie zaskarżone. Zresztą Sąd pierwszej instancji na marginesie zauważył, że decyzją z dnia 4 kwietnia 2013 r. organ rentowy obliczył emeryturę wnioskodawczynie w oparciu o art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. w sposób mieszany, jednakże tak wyliczona emerytura okazała się niższa, a zatem mniej korzystna dla wnioskodawczynie. Na marginesie można tylko wskazać, że w decyzji z 4 kwietnia 2013 r. (wydanej na wniosek z 21 marca 2013 r.) niedopuszczalne było, obliczenie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o 10 lat wskazanych przez wnioskodawczynie, tj. z lat 1978 – 1987. Przepis art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje, że podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony

w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Skoro zaś wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o emeryturę w 2013 r., to możliwe było przyjęcie kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w latach 1993-2012. Zaś w tym okresie wnioskodawczyni głównie przebywała na rencie i nie osiągała takich zarobków których uwzględnienie było korzystniejsze przy obliczeniu wysokości emerytury. Organ rentowy, mając na uwadze, że we wniosku o emeryturę z dnia 21 marca 2013 r. apelująca wносиła o wybranie najkorzystniejszego wariantu do obliczenia wysokości świadczenia, obliczył podstawę wymiaru z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu (art. 15 ust 6 w/w ustawy).

Podnieść należy nadto, że także poza zakresem niniejszego postępowania pozostaje kwestia wyrównania świadczenia rentowego, czy zapłaty przez organ rentowy rekompensaty/ odszkodowania, jakiego wnioskodawczyni się domaga, za okres kiedy to, w jej ocenie, została zaniżona wysokość pobieranej przez nią renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy nawet nie odniósł się do takiego żądania, albowiem wnioskodawczyni w ogóle nie wystąpiła z wnioskiem w tym przedmiocie do ZUS.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Bożena Lichota SSA Monika Kowalska SSO del. Dariusz Płaczek